

Leto X. - Štev. 262 (2881)
Poština plačana v gotovini
Spedizija in abbon. post. 1. gr.

Demokratska volina zrnaga poraz reakcionarni si v LON

Demokrati so si zagotovili v predstavniki zbornici, medtem ko je položaj v senatu še negotov - Eisenhower napoveduje sodelovanje z demokrati - V Londonu sodijo, da je demokratska zmaga izboljšala upanje za razgovore z ZSSR

WASHINGTON, 3. — Na večerajšnjih volitvah so ameriški volivci izbrali hudo poraz demokratske stranke na predsedniških in delnih parlamentarnih volitvah leta 1952. Volilni rezultati dajejo pravico, ki so napovedovali demokratsko zmago, čeprav ta zmaga ni prila kot epizoda kot Eisenhowerjevi izvolitvi za predsednika. Vendar je v nočnih urah že kazalo, da bo do takšnega epizoda prišlo in čudno moderne tehnike, računski stroj Univac, je s svojimi 32000 elektronskimi izračunskimi velikimi demokratsko zmago.

Toda toliko presenečenj in sprememb položaja kot danes je bilo na volitvah v ZDA. Priznan primer so volitve v državi New York, kjer so poraz demokratske stranke, ki je pred vodilni kandidat Averella Harriman za zmagovalca, ker je vodil z več kot 300.000 glasovi pred vsim republikanskim tekmečem Irvingom Ivesom. Kasneje pa je celo kazalo, da bo Harriman podlegel, po prešteti vseh glasov pa je vendar zmagal, toda s pičlimi 10.000 glasovi razlike, kar pomeni v primerjavi s številom volivcev (toma) 0,2 odst. Vendar je Harrimanova zmaga pomembna, ker pripada Harriman levi in demokratski stranki, ki se more boriti ne proti vsej republikanski stranki, temveč tudi proti sredini in desnici lastne stranke.

Druge presenetljive plat volitv, da niti v poznih večernih urah naslednjega dne ni bilo mogoče z gotovostjo napovedati o volilnih izidih. V predstavniki zbornici je demokratska večina že v obilni meri zagotovljena, čeprav se manjše uradni podatki kažejo eno poslansko mesto, ki ga pa je po neuradnih poročilih tudi zasedel demokratski kandidat. Povsem negotov je položaj v senatu, kjer imajo demokratski zamenkrat 47 sedežev, republikanci pa 46, medtem ko sta dva odločilna izda še negotova. Poročila govore, da v obeh primerih republikanska kandidata vodita (gre za dve senatorski mesta v državi New Jersey), toda njuna prednost je po delnih rezultatih dokaj šibka. V državi New Jersey ima republikanski kandidat (ki je sicer odločilni nasprotnik volivca MacCarthya) vsega 250 glasov prednosti pred demokratskim tekmečem pri 1.700.000 veljavnih glasov. Majhna razlika bo verjetno zahtevala ponovne volitve, kontrolno glasovanje, da bo rezultat znan šele v nekaj dneh.

V predstavniki zbornici bodo imeli demokratski 231 sedežev, republikanci pa 203, medtem ko je en sedež še sporen. Po zadnjih, še neuradnih vesteh pa je tudi zadnji sporni sedež pripadl demokratskemu kandidatu.

Glede položaja v senatu je treba še omeniti, da je edini neodvisni senator Wayne Morse bivši republikanec (katerega mandat še ni potekel), izjavil, da bo glasoval skupno z demokrati, da bi reorganiziral senato. Morse je nadaljeval, da so večerajšnje volitve jasno dokazale reakcionarni značaj Eisenhowerjeve uprave, ki ga večina volivcev zavrača in da bodo morali parlamentarci, naklonjeni napredku, v prihodnjih dveh letih nadaljevati borbo proti vsem, ki družijo Eisenhowerjevo upravo z velikimi privatnimi interesi. Morse je izrazil prepričanje, da bo leta 1956 Eisenhowerjeva uprava strmo odpravljena in da bo v njej mogoče imeti interes.

Omenje vredno je tudi, da so volivci v Michiganu prvič v zgodovini izvolili za zastavnika v kongres Crna, Charlesa Diggsa, kandidata demokratske stranke. Diggs je premagal republikanskega tekmeča Johna Knighta, sina lastnika črnašinskega koncerna iz Detroita. Med poraženimi republikanci je tudi eden iz senatorjev Ferguson, predsednik političnega odbora republikanske stranke. Med demokratske uspehe je treba šteti tudi zmago Henryja Reussa nad republikanecem Kerstenom v Wisconsinu, trdnjav senatorja MacCarthya. Kersten je v volilni kampanji nastopal kot vnet zagovornik MacCarthyjeve politike.

Na svoji današnji redni tedenski tiskovni konferenci je predsednik Eisenhower izrazil mnenje, da volilni rezultati ne predstavljajo »zavrnitve programa republikanske uprave«. Dodal je, da bo pozval demokratske voditelje, naj se posvetujejo in sodelujejo v programu vlade za prihodnji dve leti. Dejal je tudi, da bo kljub demokratski zmagi v predstavniki zbornici poskušal nadaljevati s svojo dosedanjim politiko. Sicer pa Eisenhower ni hotel komentirati volilnih rezultatov in se omejeval na pripombo, da rezultati za senat še niso dokončni.

Na pripombo nekega novinarja, da je med volilno kampanjo govoril o hladni vojni med zakonodajno in izvršno oblastjo v primeru demokratske zmage, je Eisenhower priznal, da je bil izraz »hladna vojna« preostrel in da ni odgovarjal njegovemu mnenju. Dejal je tudi, da ima med demokrati mnogo prijateljev in da v svojem življenju ni nikogar obtoževal nepoštenosti (to je bila ena od glavnih republikanskih obtožb na račun demokratov med volilno kampanjo). Na vprašanje, kakšen vpliv bodo imeli današnji volilni rezultati na njegovo morebitno ponovno kandidaturu, je Eisenhower menil, da je še pre zgodaj za prerokovanja.

Na splošno pa sodijo, da se ameriška politika tudi po zadnjih volitvah ne bo mnogo spremenila in da se bo Eisenhower kot doslej naslajal na nekako sredino v Kongresu, ki združuje liberalne republikance ter desni in sredinske demokrate proti desnemu republikancem in levim demokratom.

Ves današnji popoldanski angleški tisk daje veliki poudarek demokratski zmagi na volitvah v ZDA. Veliko zadovoljstvo kažejo na sedanjem sedenju gospodarskega sveta, kjer razlagajo ameriške volilne rezultate kot znak za splošno svetovno orientacijo v levo. Bolj previdni so v konservativnih krogih, čeprav ni mogoče reči, da bi bili nezadovoljni. V angleških gospodarskih krogih si obetajo zdej več liberalizacijo ameriške zunanje trgovine in poudarjajo, da je tudi Eisenhower osebno naklonjen, da pa so predstavljalne glavno oviro za izolacionistične tendence v republikanski stranki. Mnogi pa tudi sodijo, da bo demokratska zmaga olajšala sestanek štirih velikih, ki naj bi končal hladno vojno in odprl mednarodnem sodelovanju nove perspektive.

Velika večina članov nacionalnega sveta je zavračala Tognijev mak-kartizem, kar je v določeni meri prišlo do izraza tudi v zaključni resoluciji - Bettiol o tržaškem sporazumu in sodelovanju z Jugoslavijo

(Od našega dopisnika)

RIM, 3. — Medtem ko se je danes v Trstu nadaljevalo zasedanje glavnega odbora demokratske stranke, se je v Rimu v vili Madama sestala vlada. Na seji je najprej ministar za javna dela Romita poročal o škodi, ki jo povzročajo velika vremenjska katastrofa pri Salernu, in o ukrepih tehničnih uradov ministrstva za prvo pomoč in za obnovo prizadetih področja. Minister za promet pa je poročal o delih za obnovo poškodovane železniške proge na tem področju. Nato je ministri skupaj sprejeli vrsto ukrepov za obnovo in pomoč prizadetim krajev in med drugim odločili »enotno« zaporo stavovskih organov v celoti in pristručno podpirala vlado, kar da dokazujejo tudi zadnji nekaj glasovni v parlamentu. Poleg tega, je dejal Scelba, je bila solidarnost demokratskih strank ena izmed osnovnih točk sklepa nesposeljskega konvencija. Nato pa je dejal, da sloni sedanja vlada na koalicijski strank in da mora njena politika biti rezultat stališč vseh strank, tako da ne morejo biti posebne stranke vedno v celoti zadovoljne. Razumljivo je, da se nadaljeval predsednik vlade da poskuša vsaka posamezna stranka v kakšnem posebnem vprašanju zavzeti lastno stališče, kar pa ne sme prejudicirati učinkovitosti vlade. Končno je dejal, da je tako ob sestavljanju vlade tudi med iskanjem »pionirskih« in »niti« v parlamentu. Čudi povabil republikance, naj nastopijo v vlado.

Scelba, ki se je zdel dobre volje, je še dodal: »Tudi v najbolj posređenih zakonih ne manjkajo nesoglasja. Glavno je, da se vsi zavedamo skupnega cilja in da pristojne, ne prevladajo nad bistvenimi.«

A. P.

Včeraj se je v Trstu nadaljevalo zasedanje demokratskega nacionalnega sveta z diskusijo o Fanfanjevem politično-organizacijskem poročilu, v katerem kot je bilo opazeno, in pojasnjeno ni bilo dvomnega stališča vodstva svoje stranke glede Tognijev makartizemske akcije in glede drugih vprašanj, na katera pričakuje politične sklepe v Italiji odgovor.

Na današnji predpoldanski seji je svetovalec Donat Cattin se je enkrat govoril o razpustitvi izvršnega odbora demokratskih mladinskih skupin, ki jo je včeraj Fanfani tako rekoč zanikal. Cattin je dejal, da je to storil delegat Malfatti in da je spori nastal zaradi raznih različnih pogledov na vprašanje oblike političnega dela mladine. Dejal je, da demokratska stranka pri tem ne bi smela iti za vzorcu KPI in vsiliti mladini samo aktivistične naloge. Izrazil je tudi željo, da bodo na prihodnjem zasedanju glavnega odbora mladinskih skupin postavljeni nekateri zaključni sklepi, ki jih je Cattin dotaknil tognijevstva in poudaril, da se je treba izogniti vsakega makartizma. Nato je poudaril potrebo ohranitve sedanja vladnega vprašanja, ki je v tem duhu budnost pri zavestnih mladini upravnih volitvah, s čimer je namigoval na številne demokratske povezave z fašisti in monarhisti.

Proti Togniju so nastopili še razni drugi člani glavnega odbora. Tako je Corghi zahteval, naj se vodstvo stranke končno izjavi, in poudaril, da je treba predvsem odpraviti bedo, ne pa se boriti proti KPI z izrednimi zakoni. Svetovalec Labor pa je dejal, da mora sloneti protikomunistična borba DC samo na krščansko-socialnih načelih in da tu ne gre za bloke ne za krščanske vojne, temveč za razčiščenje vprašanja socialne in gospodarske zaostalosti in s

Zanimiva stališča demokristjanov glede perečih vprašanj v Trstu

Poročilo tržaškega člana glavnega odbora KD Giacomo Bologne, ki je govoril tudi o izvajanju posebnega statuta - Benvenuti o dobri volji Italije glede ureditve obmejnega prometa

TRST, 3. — Druga točka dnevnega reda na zasedanju nacionalnega sveta demokristjanske stranke je bilo poročilo demokristjanskega člana sveta Bologne o tržaških problemih. Ko poročamo o tem poročilu in o diskusiji, ki je sledila, se moramo nase usrednotiti na material, ki ga daje urad za propagando in tisk demokristjanske stranke, ker novinarjem dostop na zasedanju ni bil omogočen. Vsi citati v našem poročilu se nanašajo na ta material.

Bologna je obširno govoril o političnem upravnem, gospodarskem in ostalem položaju v Trstu in conl A po londonskih sporazumih, zlasti kar se tiče odnosov s slovenskim manjšino in uporabo slovenskega jezika v uradnih aktih, postopne izvedljivosti sporazuma na osnovi načel demokracije, in povezanosti s severovzhodno Istro, ki jo še smatramo za gospodarsko in družbeno povezano s Trstom.

Glede socialnega položaja v Trstu je dejal, da ga označujejo med drugim: 6000 istrskih beguncev, veliko število brezposelnih, brezupno stanje življenja namencev in bivših namestencev pri oboroženih zaveznikih silah. Ka se zdej čudno za demokristjanskega člana Bologne prava. Je Bologna poudaril, da se okrog 90 odstotkov tržaškega pristanjskega prometa nanaša na zaledje, ki je v inozemstvu. Omenil je tudi konkurenco obližih pristanjskih pristanišč severovzhodnih pristanišč, pristanišč, ki so v območju tržaškega pristanišča, predvsem pa je poudaril krizo tržaške ladjedelnice industrije. Ob zaključku je Bologna predložil naslednjih 11 ukrepov:

1. V šestih mesecih treba določiti v teritorialnem, jurisdikcijskem in političnem pogledu pristanišč, ki so v območju tržaškega pristanišča, predvsem pa je poudaril krizo tržaške ladjedelnice industrije. Ob zaključku je Bologna predložil naslednjih 11 ukrepov:
2. določiti je treba probleme, ki izhajajo iz izvajanja sporazuma o soglasju;
3. generalni vladni komisar naj bi trajal vsaj eno leto z avtonomijo glede pravnih in podpornih dejavnosti; lastne zadolžitve, ki jih je treba rešiti, da se ne bi preprežilo zavezanosti z desnicno, temveč se je treba tudi izogniti skušnjavi, da bi zavzeli prostor, ki ga je pustila praznina med demokristjanskimi vrstah.
4. Svetovalec Galloni pa je dejal, da ne gre samo za to, da se prepreži zavezanosti z desnicno, temveč se je treba tudi izogniti skušnjavi, da bi zavzeli prostor, ki ga je pustila praznina med demokristjanskimi vrstah.
5. Svetovalec Galloni pa je dejal, da ne gre samo za to, da se prepreži zavezanosti z desnicno, temveč se je treba tudi izogniti skušnjavi, da bi zavzeli prostor, ki ga je pustila praznina med demokristjanskimi vrstah.

Prejembo sedanjega gospodarskega ustroja. V tem okviru je zahteval rešitev vprašanja IRI. Približno v istem duhu je govoril tudi sindikalist Storti, medtem ko je član odbora Rampa poudaril, da je Tognijeva akcija v nazrižju v Benvenuti poskušal vzdrževati tve dragocenosti italijanskega sodelovanja v balkanskem paktu in dejal, da je njen pristop v pakt enaravno v zvezi z duhom, s katerim bo Jugoslavija izvedla določila sporazuma o Trstu. Dejal je tudi, da položaj še ni zrel za dokončni sklep.

Končno so na zasedanju sprejeli resolucijo, ki izraža željo po nadaljevanju sedanjega delovanja vladne koalicije in nato objavlja Trstu eno pobudo in zivahnosti promet. Tržačanom delo, mestu in ožemljju učinkovito ureditve. Resolucija govori tudi o ohranjanju komunistično demokristjanskega sporazuma in o razvijanju rimske vlade v kolikor ji ta razdelitev je

Organizirane vojaške akcije uporniških skupin v Alžiru

Vzmirjenost v francoskih političnih krogih - Francoski protest pri egiptovski vladi - Od 14. do 17. decembra razprava o londonskih in pariških sporazumih v skupščini - De Gaulle pojde v Moskvo?

PARIZ, 3. — Danes popoldne je francoska narodna skupščina odobrila večino sklepov zahtevo Mendes-France, naj se razprava o ratifikaciji londonskih in pariških sporazumov začne 14. decembra in zaključijo 17. decembra. Dnevni red skupščine, ki ga je predlagal Mendes-France je bil sprejet s 402 glasovoma. Vseeno osebno udeležil današnje seje. V štirih dneh debate bo imela skupščina deset dolgih seji. Uradno niso pojasnili, ali bo skupščina razpravljala tudi o francosko-nemškem sporazumu o Posarju.

Veliko vzmirjenost je povzročilo v francoskih političnih krogih in javnosti val atentatov v Alžiru. Povzročil je tudi presenečenje, ker v Alžiru že leta ni bilo nobenih atentatov. Pariški listi večinoma menijo, da so atentati del načrta določenih arabskih krogov za izgon Francozov iz vse Severne Afrike. Alžirski gibanje za zmago demokristjanskih svobodenj je poslalo glavnemu tajnistvu OZN, Arabski ligi in muslimanskemu kongresu v Kajru brozjavke, v katerih poudarjajo, da je v Alžiru nastala nova organizacija, ki bo koncentrirala svoje vojaške akcije. Oblasti skušajo evakuirati majhne vasi v planinah, preden začnejo z večjo vojaško akcijo.

Vedno bolj jasno postaja, da departmaju Aures ne bodo delujoče akcije, pač pa delujejo v teh krajih organizirane odporne skupine, oborožene z avtomatičnim orožjem in opremljene z radijskimi oddajniki postajami. Računajo, da deluje tu okoli 1000 dobro organiziranih mož. Francoski funkcionarji so izjavili, da so te skupine prišle iz Tunizije, dobro oborožene s puškami zadnjega modela. Posamezne skupine pa so med seboj povezane s telefonsko ameriškega tipa. Uporniki so najprej zasedli mesto Batna, kamor so vkorakali uniformirani in s tovnimi avtomobili. V mestu Khenchele pri vkorakali peš v vojaških foracijah. Na zasedenem področju so uporniki prekinili vse telefonske zveze in razorožili policijo. Politični opazovalci medtem komentirajo govornice, da

bo general De Gaulle morda odšel v Moskvo kot poseben odposlanec, zato da skuša najti način za zmanjšanje napetosti med Vzhodom in Zahodom. S tem v zvezi se omejujejo skupščine prve dni oktobra številni poslanci z zahtevo št. 422 glasovoma se posvetijo razpravi o londonskem in pariškem sporazumu. De Gaulle je v departmaju Aures v zahodnem Alžiru. Medto leži na pol poti med Batno in Biskro. Uporniki močno ogrožajo tudi vasi Fum Tub, ki jo je povzročil, ponedeljek povzročil je najhujše središče za akcije upornikov v departmaju Aures in tu mislijo francoske sile koncentrirati svoje vojaške akcije. Oblasti skušajo evakuirati majhne vasi v planinah, preden začnejo z večjo vojaško akcijo.

Opazovalci povezujejo te zahteve z nedavnimi razgovori med Mendes-France z generalom De Gaullem in menijo, da vladni predsednik resno razmišlja o morebitnem poslanstvu generala De Gaulleja v Moskvo.

V obveščenih krogih se tudi zatrdjuje, da bo francoska vojska v Alžiru v kratkem podpisala nov trgovinski dogovor, ki določa povečanje trgovinske izmenjave, ki naj bi v prihodnjih 18 mesecih dosegla 54 milijonov frankov. Zadnji trgovinski dogovor je določil izmenjavo za 24 milijonov frankov.

**Retiriranih 647 članov
„Muslimanskih bratov“**

KAIRO, 3. — Vladni predsednik Naser je na tiskovni konferenci izjavil, da je sedaj v zaporu 647 članov „Muslimanskih bratov“. Dodal je, da policija še vedno išče številne voditelje tajne teroristične organizacije. Javil je tudi, da so atentatorja Latifa sodilo posebno sodišče in je dodal, da je vrhovni voditelj „Muslimanskih bratov“ El Hodeibi, ki se je izpovedal, da je bil član organizacije, odobril načrt za atentat, ki so mu ga predložili voditelji teroristične organizacije.

Na koncu je Naser izjavil, da se ni odpovedal svojemu potovanju v Indonezijo na konferenco v Djarkiri. Njegov odhod bo v kratkem določen.

**Kitajska vlada
priznala odškodnino
za britansko letalo**

LONDON, 3. — Nocoj je britanska vlada sporočila v spodnji zbornici, da je pekinska vlada pristala na plačilo 300.000 britanskih funtov kot odškodnino za angleško letalo, ki ga je kitajska letalska sestrelila 23. julija blizu otoka Hainana. Kakor je znano, je tedaj izgubilo življenje 10 potnikov, med katerimi so bili trije ameriški državljani.

**Danes začetek konference
treh generalštabov v Atenah**

ATENE, 3. — Jutri dopoldne se začne v Atenah konference predstavnikov generalštabov treh držav, ki so prispele v Atenah: jugoslovanske, grške in turške. Na konferenci bodo nadaljevali delo v zvezi z obrambo treh držav na osnovi ankerskega sporazuma in blejske pogodbe. Delegati generalnih štabov Jugoslavije in Turčije so danes prispele v Atenah. Jugoslovanske delegacije vodi generalmajor polkovnik Ljubo Vučković, turško pa general Sefik Jiter. Člani obeh delegacij so danes popoldne obiskali grškega ministra za narodno obrambo Kanelopoulosa, pozeje pa še grškega generalštaba grške narodne obrambe generala Kitirliakisa.

**Bolgarski gospodarstveniki
na pogajanjih v Beogradu**

BEograd, 3. — Po vseh izidih dobrih razgovorov je danes prispevala v Beograd delegacija zastopnikov bolgarskih gospodarskih organizacij, ki bodo začeli s predstavniki jugoslovanske zunanje trgovinske zbornice pogajanja o sklenitvi kompenzacijskega sporazuma med državama. To je po prekinitvi gospodarskih odnosov med obema državama leta 1949 prvi stik med gospodarstveniki predstavnikov obeh držav.

**Jugoslov. - avstrijska pogajanja
za nadaljnjo blagovno izmenjavo**

DUNAJ, 3. — Na Dunaju se danes začela jugoslovansko-avstrijska pogajanja o ureditvi nadaljnje blagovne izmenjave in plačilnega prometa med obema državama. Jugoslovanska delegacija vodi svetovalec in državni tajnik za zunanje zadeve dr. Vladimir Gavrilović. Jugoslovanski gospodarski krogi ugodno komentirajo začetek pogajanj glede na željo po tesnejšem sodelovanju z Avstrijo, zlasti na gospodarskem področju. Obenem ugotavljajo, da je po vojni stalno narasla redna jugoslovansko-avstrijska blagovna izmenjava.

**Kitajska vlada
priznala odškodnino
za britansko letalo**

LONDON, 3. — Nocoj je britanska vlada sporočila v spodnji zbornici, da je pekinska vlada pristala na plačilo 300.000 britanskih funtov kot odškodnino za angleško letalo, ki ga je kitajska letalska sestrelila 23. julija blizu otoka Hainana. Kakor je znano, je tedaj izgubilo življenje 10 potnikov, med katerimi so bili trije ameriški državljani.

Bilo bi želeli, da bi se demokristjanski vodilni može, ki odgovarjajo tudi za vladno politiko, bolj odločno izjavili za izvajanje v Spomenici o soglasju in Posebnem statutu podpisanih obvez, zlasti v zvezi s pisanjem all Piccollo in neofašističnim zborovanjem, kar vse tolerirajo ter s tem kršijo določbe sporazuma, ki predvidevajo kazni za vsakogar, ki podizga nacionalno in rasno mrznjo.

OBVESTILO

Priljubljenega odbora za ustvaritev Slovenske gospodarsko-kulturne zveze v Trstu

Priljubljeni odbor za ustanovitev Slovenske gospodarsko-kulturne zveze v Trstu obvešča gospodarske, kulturne in druge organizacije, da namerava pismeno vabiti posamezne ustanove, da pristopijo k ustanovitvi zveze. Zato naj velja to obvestilo kot poziv vsem ustanovam, združenjem in društvom, ki so že ali se bodo odločili, da pristopijo, naj svoj pristop čimprej prijavijo priljubljenemu odboru.

Začasni sedež pripravljalnega odbora je v Ulici Roma 15/II, in bo odprto vsak delavnik od 18. do 19. ure. Zastopniki prizadetih ustanov bodo v tem času dobili obvestila o vsa zavezana obvestila in osnutke pravil zveze na vpogled.

PRIPRAVLJALNI ODBOR

O gospodarskem sodelovanju med Jugoslavijo in Italijo

izjave trgovskega svetovaleca pri jugoslovanskem poslanstvu v Rimu dr. Martinovića

RIM, 3. — Trgovski svetovalec pri jugoslovanskem poslanstvu v Rimu dr. Martinović je v intervjuju z dopisnikom ANSE izjavil, da se jugoslovansko-italijanski gospodarski in trgovski odnosi, odkar je bil dosežen sporazum o Trstu, usmerjajo k normalizaciji in ekspanziji. »Novo politično stanje, ki je nastalo med obema državama, je nadaljevalo volilne rezultate, to da nekaj let nazaj, v decembru, za bodo začetki pogajanja za obnovo trgovinske pogodbe, ki je potekel konec leta, na obnovo o gospodarskem sodelovanju. Na jugoslovanski strani so odločili, da se izmenjujejo s Italijo postavi na razpoložljivost, ki izhajajo iz postojane dveh držav. Z druge strani se lahko ugotovi, da Italija želja obstaja ugotoviti, da nam da so v zadnjem času Italijanski ministri in pristojniki sredno prisrčni.

Vendar pa je dejal Martinović, da se bodo morali izogreti nekateri pogoji, zato

da se lahko dosežejo zavezniki rezultati. Zlasti je potrebno večja liberalizacija na italijanski strani za jugoslovanske proizvode, zlasti izvoza, kakor na primer lesa in živine, ter kreditne olajšave italijanskim izvoznikom v Jugoslavijo, zato da bo kliring lahko ugoden in brez prevelikih težav deloval.

Kar se tiče gospodarskega sodelovanja, je dr. Martinović izrekel upanje, da bo italijanski tehnični in industrijski prispevek lahko znatno pripomnel pri industrializacijskem procesu v Jugoslaviji. Prvi zavrti v jugoslovanski področju je bil na primer sporazum, ki je bil kmalu po rešitvi tržaškega vprašanja sklenjen med tovarno FIAT in tovarno Crvena zvezda v Beogradu za izdelovanje avtomobilov in traktorjev v Jugoslaviji. Drugi podobni posli se proučujejo z drugimi italijanskimi podjetji in upa se, da bodo ugodno sklenjeni.

Dr. Martinović je na koncu izrekel željo po večjem turističnem prometu med obema državama ter je izrazil upanje, da bo kmalu lahko ustanovljena neposredna letalska proga med Italijo in Jugoslavijo.

SPOMINSKI DNEVI

Na današnji dan je leta 1889 umrl pesnik Beneške Slovenije Peter Podreka.

Ukrep, ki nasprotuje duhu statuta o šolah

Nas članek »Za izvedbo določb statuta o šolah«, ki smo ga objavili na uvodnem mestu v četrtek 28. oktobra, smo zaključili z upoštevanjem, da bodo vsi problemi slovenskega šolstva pravilno rešeni le, če bo oblast poklicala k sodelovanju slovenske predstavnice, predvsem seveda zastopnike prizadetih šolnikov.

Se isti dan smo doznali, da je šolska oblast ukinila slovensko didaktično ravnanje v Miljah. Prav gotovo se šolska oblast pri tem svojem odloku ni ravnala po našem gornjem blagohotnem nasvetu. Če tudi bi hoteli verjeti, da ni temu odloku dojel starši protislovenski duh, bi morali ukinitev slovenske didaktične ravnanja v Miljah odločiti. Utemeljitve tega dejanja, da sta z razmejitvijo odpadli dve šoli (Plavje in Skofjaje) in da sta ostali v območju ravnateljstva samo šoli pri Sv. Barbari in v Zaviljah-Stramarju, nas ne more prepričati. Pred ukinitvijo omejitve didaktičnega ravnanja bi bila mogoča tudi kakor druga rešitev s preprijateljstvom nekaterih šol iz dolinskega didaktičnega ravnateljstva. Menimo, da bi taka preprijateljstva se posebno koristila razvoju šol, ker bi tako omogočila didaktično ravnanje na manj razseženem terenu intenzivnejše didaktično nadzorano in usmerjevalno delo. Če je možen obstoj italijanskega didaktičnega ravnanja v Nabržini za približno 170 učencev s 15 učnimi mesti, upravičeno pričakujemo, da se isto merilo upošteva za slovenske šole.

Člen 4. posebnega statuta pravi med drugim: Učni programi šol ne smejo biti v nasprotju z nacionalnim značajem učencev.

Članek mešane komisije Res je, da ni v tem seznamu posebej označeno nobeno didaktično ravnanje in da ni navedeno število razredov za posamezno šolo. Toda samovoljna ukinitev didaktičnega ravnanja, kakor eventualno ukinitev enega samega razreda pomeni sofisticirano ravnanje in izgrajevanje sporazuma in teplašnje osnovnega duha londonske spomence. Na prosvetnem uradu naj se zavedajo, da ne moremo dopustiti, da bi odrezali le en sam razred, ker bi pomenilo to krušenje slovenske šole, ki je po sporazumu točno zasitena.

Prav bi bilo, da na prosvetnem uradu to dobro premislijo in da razumno tako, da bo imel sporazum med Italijo in Jugoslavijo še vse bistvo pozitivne posledice, ki si jih na obeh straneh obetajo. Z izgrajevanjem in sofinanciranjem vsi tisti tržaški sovinitveni krogi, ki nespodobno, da bi zlezi iz svoje stare kože, mislijo, da bo mogoče prelistiti tržaške Slovence in našo malicno domovino, ki ima pravico in dolžnost, da budi naš izvajanje določb sporazuma.

Bolj bi koristili časti, ugledu in interesom Italije, če bi takoj pristopili k reševanju šolskih problemov, ki smo jih nekateri nakazali tudi v uvodu citiranem članku. Slovenski šolniki in slovenski šolniki se trdijo v slovenski statutu in v uradni pošti, da bi zlezi iz svoje stare kože, mislijo, da bo mogoče prelistiti tržaške Slovence in našo malicno domovino, ki ima pravico in dolžnost, da budi naš izvajanje določb sporazuma.

Megalomanske iluzije glasnikov preteklosti Podžiganje narodnostne mržnje na včerajšnjem fašističnem zborovanju

Taka zborovanja bi morala oblast prepovedati, ker pomenijo kršitev čl. 3 posebnega statuta

Vsakdo, ki bi včeraj predpoldne zašel v gledališče Rossetti, bi na prvi pogled dejal, da se zborovanje ponavlja, ki se sreča je bila le njena paradija. V gledališču so se namreč zbrali vsi ostanki tržaškega fašizma, na odru pa smetanava biseriga režima iz vse Italije s starih fašistom De Marsanichem na čelu.

Vsakdo, ki bi včeraj predpoldne zašel v gledališče Rossetti, bi na prvi pogled dejal, da se zborovanje ponavlja, ki se sreča je bila le njena paradija. V gledališču so se namreč zbrali vsi ostanki tržaškega fašizma, na odru pa smetanava biseriga režima iz vse Italije s starih fašistom De Marsanichem na čelu.

Vsakdo, ki bi včeraj predpoldne zašel v gledališče Rossetti, bi na prvi pogled dejal, da se zborovanje ponavlja, ki se sreča je bila le njena paradija. V gledališču so se namreč zbrali vsi ostanki tržaškega fašizma, na odru pa smetanava biseriga režima iz vse Italije s starih fašistom De Marsanichem na čelu.

Vsakdo, ki bi včeraj predpoldne zašel v gledališče Rossetti, bi na prvi pogled dejal, da se zborovanje ponavlja, ki se sreča je bila le njena paradija. V gledališču so se namreč zbrali vsi ostanki tržaškega fašizma, na odru pa smetanava biseriga režima iz vse Italije s starih fašistom De Marsanichem na čelu.

DANES BO NA SKOFJAJAH ponovno odprt otroški vrtec

Nekaj podrobnosti o vandalskem izropanju šol, ki so ga izvedli kominformisti pred priključitvijo

Kakor smo že poročali, je bil vsotavljen že pred dnevi redni pouk na vseh šolah po vaseh, ki so po londonskem sporazumu prišle pod jugoslovansko upravo, danes pa bo ponovno odprt tudi otroški vrtec na Skofjajah, katerega je vpisanih že 30 otrok.

Po objavi sporazuma med Jugoslavijo in Italijo glede tržaškega vprašanja so na ukaz kominformistične občinske uprave v Miljah izropali skoraj vse šole po vaseh, ki so spadale pod miljsko občino in so bile zdaj priključene k Jugoslaviji. O zavedi smo sicer že poročali in objavili dokazni material. Zdej pa smo izvedeli za nekatere podrobnosti o tem vandalskem početju, ki je dokaz nekulturnosti in sovinitvenosti neprosvetnih učencev. Okajni svet za prosveto v Kopru je takoj po inventuri sporočil podatke o stanju šol republikanske svetu za prosveto in ga zaprosil, naj posreduje na pristojnem mestu, da vrnejo predvsem šolske arhive.

Na Skofjajah so iz šole odpeljali dobro opremo in postavili v učilnice staro. Odpejali je bil tudi klavir, ki ni bil last šole, ampak neke vasičanke, ki se ni izelila. Prav tako so na Kolombanah odpejali iz šole dobro opremo in postavili v učilnice staro ter neuporabno opremo. Le v šoli v Hrvatinih so pustili vsotopremo kot je bila.

Ob 10-letnici junaške smrti Danes poteka 10 let, odkar je padel kot borec II. brigade 43. divizije v spopadu z nacifasisti pri Topolovcu v Istri univerzitetni študent Franc Ribarič, rojen 7.1.1921. Ob žalostni obletnici njegove smrti se ga spominja družina in sošolniki in vsi, ki so ga poznavali. Slava njegovemu spominu.

Nezgode v oktobru Tudi oktober je že za nami, vendar tudi ta mesec ni minil brez smrtnih žrtev prosvetnih uslužbencev. Nesreče je bilo vsega skupaj kar 388 s 277 ranjenimi, 2 pešci in motociklist pa so izgubili življenje.

Vodna para oparila tri kurjace na »Atrici!« Zgodaj popoldne so z rešilnim avtom pripeljali v bolnišnico, kjer so jih pridržali na dermatološkem oddelku, tri kurjaci in sicer 46-letnega Valentina Dobrigija iz Ul. Molin a Vento 108, 51-letnega Bruna Calzija iz Ul. Manuzio 8 in 48-letnega Antonija Safflatija iz Ul. Giusti 6, katerega je oparila vodna para.

NOCNA SLUŽBA LEKARN Crevato, Ul. Roma 15, roče Verde, Ul. Settefontane 39, Guener, Ul. Giulia 14, Al. Lloyd, Ul. dell'Orologio 6, Signori, Trg Ospedale 8, Harabaglia v Barboviah in Nicol v Skednju.

SPORED EINAUDIJE VEGA OBISKA OB »DNEVU ITALIJANSKE VOJSKE«

Predsednik Einaudi prispe v spremstvu Scelbe in drugih članov vlade ob 8.40 in odpotuje ob 20. uri - Že do včeraj zvečer so pripeljali v Trst samo z vlakom okoli 50 tisoč ljudi iz vseh krajev Italije - Prometni predpisi za varnost

Predsednik italijanske republike Benito Einaudi bo danes ob 8.40 prispel s posebnim vlakom v Trst. Poročajo, da je Einaudi včeraj skupno s soprogo ob 21. uri odpotoval iz Rima v spremstvu predsednika ministrskega sveta Scelbe in ministra De Cara.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Ker niso mogli za vse preprečiti ležišča, oziroma zatočišča, je tržaška kvartura dovolila lastnikom starih območij, ki so jih v prvih nočnih urah prispeli v mesto bodisi z lastnimi vozili bodisi z rednimi ali posebnimi vlaki in avtobusi.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Predsednik republike bo po prihodu v Trst pregledal najprej častno četo in se nato v spremstvu velikega števila avtomobilov v katerih bodo poleg vladnih organov tudi vladni komisar, tržaški župan ter načelniki glavnih stanov vojske, mornarice in letalstva, policije in drugih oddejkov prosvetnega ministrstva in kjer mu bodo prisostvovali predstavniki armadnega in letalskega ministrstva.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Zahtevamo izpustitev Aleksandra Zerjale

Zerjal Aleksander, ki so ga aretirali v ponedeljek v Domuju, je še vedno zaprt v Koroško. Njegov pravni zastopnik je še vedno na državno pravdnitvo, da bi posredoval za njegovo izpustitev iz zaporov. Včeraj smo pisali, kako je prišlo do aretacije ter poudarili, da se Aleksander Zerjal zaradi odstranitve traku z lasnega venca, traku, ki ga je na zahtev policistov celo privezal nazaj, ni mogel odpraviti zavitve zastave, ker ni traku raztrgal ali ga vrgel proč, temveč samo spravljal v žep, ker je menil, da ni njegov venec ne spada. Stvar bi bila drugačna, če bi bil trak položen ločeno direktno na spomenik, ali če bi bil na kakem drugem vencu. Zato mi smimo, da se za pretirano smarljivost policistov, ki bi zaradi posebnega položaja hoteli pokazati, da so bolji papeški kot paški, ne razumemo se na pravno dilakocijsko, po zdravi logiki pa sodimo, da tu gre za nekakšno trdnjo, ki je po vsej zastonj, kar vsakokrat tudi ni mogla biti namera mladega Zerjale. Zato zahtevamo, da izpustite fanta takoj na svobodo, da ne bo še nadalje sedel v tistem zaporu, od koder so nacifasisti gnali njegovega očeta v smrt.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

NA ZASEDANJU NACIONALNEGA SVETA KD Kritike na račun razdelitve izrednega nakazila trideset milijard lir

Iz razlage podtajnika Ferraria-Agradija sledi, da bo večji del nakazila služil v neproduktivne svrhe, kar ne zagotavlja stalnosti zaposlitve

Toda državni podtajnik Ferraria-Agradija, ki je od italijanske vlade še posebno za Trsta je član sveta KD Bologna med drugim opozoril na visoko število brezposelnih delavcev v Trstu in na bivše uslužbence anglo-ameriških vojskalis kl, ki so ostali brez dela. Glede tržaškega gospodarstva je poudaril predvsem potrebo po upoštevanju funkcije pristanišča, čigar promet je 90-odstotno sestavljen iz blaga, ki prihaja iz inozemskega zaledja. Hkrati pa je za treba upoštevati številne in kakovostno pomanjkljive pomorskih prog v tržaškem pristanišču, kar omogoča močno konkurenco predvsem severnih pristanišč. Po tem ko je govornik poudaril nujnost okrepitve trgovine med Trstom in Avstrijo ter Jugoslavijo, je opozoril na veliko krizo, ki vlada v tržaški ladje-ladski industriji.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Šovinističen nabud na žensko v Ul. Apriari Včeraj se je v Ul. Apriari v Rojanu zopet pripetil dogodek, ki priča, da se doloceni prenapetosti ne marajo odpovedati izražanju svoje mržnje. Ko je namreč včeraj v dvorani čisto nepričakovano vstopila v ulico mlada ženska, ki je bila oblečena v italijanski narodni kostum, se je pred leti prišla v Trst in pred Milano. Milančanka je Tržačanki napadla z grdimi posvankami, ki so jo v lase in ji raztrgala tudi obleko, ker se vdova, ki trpi za artritismo, ni mogla niti braniti. Posledica je vmes poletela in odpejala obe ženski lica in poveljstvo v Barkovlje. Tam so ženski po izpraševanju izpustili, napadeni C pa svetovali, naj vložiti proti Milančanki tožbo.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Dejansko je mesto preplavalen s tujci vseh mogočih italijanskih narečij, oprimljeni s kovički, torbami, bisagami in culami.

Drugi BENEDETTO GODINA bivši vratar na sodišču Zalostno vest sporočajo globoko užalostena žena sinovi, hčerke, zet, snah, nečaki, brat in vsi ostali sorodniki. Pogreb dragega pokojnika bo jutri, 6. t. m. ob 15.30 iz hiše žalosti v Ul. Costalunga 268.

Radio CETREK 4. novembra CETREK 4. novembra CETREK 4. novembra

GLEDAIŠČE V HRUŽU V petek 5. novembra 1954 ob 20. uri Johnsonova komedija „VOLPONE“ Izvajata SNG

GLEDAIŠČE V HRUŽU V soboto 6. novembra 1954 ob 20. uri V nedeljo 7. nov. 1954 ob 16. uri gosposvanje na KONTOVELU z Johnsonovo komedijo „VOLPONE“

Ljudska prosveta Prosvetno društvo v Barboviah organizira 28. novembra polovanje v Ljubljano na grob pokojnega Viktorja Cermelja ob obletnici njegove smrti. Vpisovalje samo še danes na sedežu prosvetnega društva v Frankevarnu pri Gregorici od 17. do 19. ure.

KADARKOLI se Vam zdi in ne samo v začetku meseca se lahko naročite na »PRIMORSKI DNEVNIK«. Dovolj, da telefonirate na št. 37338 ali da izročite Vaš naslov našemu raznašalcu.

Ob 10-letnici junaške smrti Danes poteka 10 let, odkar je padel kot borec II. brigade 43. divizije v spopadu z nacifasisti pri Topolovcu v Istri univerzitetni študent Franc Ribarič, rojen 7.1.1921. Ob žalostni obletnici njegove smrti se ga spominja družina in sošolniki in vsi, ki so ga poznavali. Slava njegovemu spominu.

IZLETI - U.V.S.E.T. Turistični klub v ul. F. Filzi 5 - Tel. 35-35-1

IZLETI - U.V.S.E.T. Turistični klub v ul. F. Filzi 5 - Tel. 35-35-1

IZLETI - U.V.S.E.T. Turistični klub v ul. F. Filzi 5 - Tel. 35-35-1

IZLETI - U.V.S.E.T. Turistični klub v ul. F. Filzi 5 - Tel. 35-35-1

Ali so bili nekoč vsi ljudje črni?

V zadnjih letih sta arheologija in geologija mnogo pripomogli k zanimivim odkritjem, ki bodo čisto ne naenkrat, pa vsaj postopno pomagata odstraniti krivice, ki so se do sedaj delele pripadnikom črne rase. Dolgo so zgodovinarji, arheologi in etnografi, belci po rodu, poudarjali manjvrednost in neposobnost črnih ljudi, kakor tudi njihovo neznamno vlogo v kulturni zgodovini sveta. Tako se je skušalo opravičevati uvrščanje črnecv med bitja nižje vrste, se pravi sužnje. Uradna znanost ni nikoli uspela najti pri črnih nekaj, kar bi spominjalo na Egipt iz dobe faraonov, na grški ali azteška svetišča, kitajski ali tatarski Samarkand, kulturo Inkov in zahodno tehniko.

Toda največja odkritja na področju predzgodovinske etnografije so nam prinesla naravnost senzacionalne rezultate, ti pa govorijo o nevarni vitalnosti, moči in sposobnosti črne rase v preteklosti. Po tem, kar pravi francoski etnograf Lange v znanstvenem časopisu "Science et avenir", je bila črna rasa pred 20.000 do 30.000 leti razširjena po vsej zemlji, narodi ostalih ras pa so se kakor oaze izgubljali v morju črnih ljudi. V tej dobi je bila črna rasa zemljepisno razširjena od Koreje do obale Donave, in od Indije do skrajnega zahodnega Sredozemlja, zraven pa je naselevala tudi ves afriški kontinent. Ves svet je bil torej črna rasa, tako obklobovala sveta, raztezajoča se skoro po vsaj Aziji, Evropi in Afriki. Črna rasa pa je bila tudi v mnogo bližjih zgodovinskih razdobjih ustvarila velike in močne države. Intenzivna arheološka izkopavanja in prejšnje neraziskane predelne Afrike so pokazala, da je v srednjem veku v Sudanu in Srednji Afriki obstajalo več krepkih črnih držav z organiziranimi socialnimi sistemi in napredno kulturo. Posebno močeno so bile afriške kraljevine v Sudanu. Pod udarom arabskih invazij množičnega spreminjanja črnecv v sužnje, kakor tudi zaradi čezmerno intenzivnejšega kolonialnega afriškega kontinenta, pripadniki bele rase, pa so se pacifični srednjeveški črnecv države izgubile in za njimi ostalo niti sledu.

Kako so geologi in arheologi mogli ugotoviti, da so narodi črne rase pred več deset tisoletji živeli v nekaterih predelih sveta, kjer ni danes niti sledu o njih? Do tega odkritja je prišlo zahvaljujoč neki specifičnosti črnecv. Znano je, da imajo vsi črni brez razlike znatno večje slepo črevo kot pripadniki ostalih ras, a tudi njihova pljučna kapaciteta ima nekoliko drugačno obliko. V geoloških sedimentih, ki so se v njih našli številni ostanki ljudi iz predzgodovinske dobe pa te posebnosti ni bilo moč zaslediti, odnoso ugotoviti. Ugotovljeno pa je, da ima tudi katere svoje posebnosti. Lobjanja je po pravilu dolhokotna, podaljšana in ozka, menena so zelo široka, bokci pa ozki. Podlahačnica je daljša kot nadlahačnica, posebno dvojni nozari in sorazmerno kratkim trupom. Te značilnosti okostja pri črnem človeku so povsem zadostovale, da se v gledi človeških ostankov vršinskih nahajališč mogla izvesti potrebna identifikacija.

Razlike med različnimi predstavniki črnega plemena so zelo velike, in bržda je pri malokaterem drugem plemenu našli na tolikšno pestrost tipov, kakor pri predstavnikih črnecv. Za najlepše predstavnike črnecv se kas iz anglo-egiptovskega Sudana, velikani iz plemena Hamar, ki slove za najvišje v svetu. Povprečna višina nekdeset človek pa meri nad dva metra. Poteze obraza so pravilne, njihova tlična kipe. Zanimivo je, da niki črnci niso predstavljali naseljeno v Afriki. Oni so v resnici potomci osvobodilnih okupatorjev, ki so v narode, živčevje in pragozdovna kraja v notranjosti afriškega kontinenta. Ti narodi in plemena niso črni v ožjem

smislu te besede. Oni so dji med negroide, antropološko so znatno primitivnejši od visokih črnecv, danes pa izumirajo. Njihova osnovna značilnost je, da so majhni, odnoso zelo majhni, niti so temne, toda ne povsem črne, lasje imajo redkokdaj kodraste. Večjo skupino negroidov sestavljajo Bušmani in Hotentoti, katerih povprečna višina znaša 1,55 do 1,65 metra.

Zibelka črne rase pa je kraj, katerega ime predstavlja eno najbolj nenavadnih senzacij, ki jih je v zadnjih letih povzročila moderna antropologija. Ta zibelka se nahaja v Afriki, marveč na obalah Sredozemskega morja, nekaj kilometrov od znamenitega mesta Monako. V nekaterih morskih jamah pri mestu Grimaldi so se našla doslej najstarejša okostja negroidov. Človek iz Grimaldija je živel nekoč pred 20.000 do 30.000 leti. Po dolocenih omahovanjih je znano, neizpodbitno ugotovila, in to na osnovi rasnih karakteristik okostja, da je v pretežnem delu ledene dobe živel na obalah Sredozemskega morja nekaj negroidna rasa, ki je po svojem izginotju zapustila svoje sledove po vsej Evropi. Ostanke negroidnih tipov so se našli v mnogih različnih grobiščih na Balkanu, v Piemontu, Lombardiji, ob izlizu Rone, v Švici in Bretanji. Dasi so v zgodovinskem razvoju novi elementi povsem izpodrinili negroide, je vendar v mnogih predelih ostala bolj ali manj očitna negroidna osnova, ki se je ohranila vse do današnjih dni. Neizpodbiten dokaz, da so negroidi naseljevali Evropo, so številni kipi, večji kipi, risbe in ostali umetniški proizvodi iz te dobe. Pri vseh umetniških proizvodih, predstavljajočih žensko, je namreč razvidna steatopigija, kakor tudi očitne plasti tolesa v spodnjih delih telesa, ki so značilnost današnjih Hotentotk in Bušmank.

Toda ta negroidna rasa ni bila razširjena samo v Evropi, ampak tudi v južni Indiji, Indokitsajski, Polinezijski in Melanezijski. Danes so se negroidi ohranili na Filipinih, v Novi Gvineji, v pragozdovni Melanezijski in se drugje. Njihova srednja višina od 1,44 do 1,52 m. Med negroide pršteujemo tudi današnje Bede in Ceylona, katerih je samo nekaj sto živje pa kot v kamni dobi. Njimi podobni so Dravidi, ki živijo v Indiji. Po nekaterih znanstvenih podatkih je naštetih na sledove negroidov tudi v Srednji Kitajski. Po starih kitajskih kronikah, so na začetku kitajske zgodovine imeli majhni črni ljudje sredi današnjega kitajskega ozemlja svojo močno kraljevino. Na Japonskem in Formozu so negroidi povsem izginili, ostale pa so njihove lobanje, in tudi legende pripovedujejo o strašnih bojih s črnimi ljudmi. V nekem japonskem pregovoru je rečeno, da mora vsak samuraj imeti v sebi vsaj nekaj kapljice črne krvi, če hoče biti pravi junak. Nekoč so bili negroidi gospodarji vse Afrike. Njihova fosilizirana okostja so se našla po vsem kontinentu. Visek svoje moči so bržda dosegli konec zadnje ledene dobe, ko Evropa še ni bila ločena od Afrike in Sahara sploh ni obstajala.

Na spomenik 71 talcem na Opcinah

Mešan pevski zbor iz Nabretine v čast padlih borcev

Tvornica močnih krmil dograjena v Ljubljani

Skrb za izboljšanje prehrane živine in perutnine - Z mešanico 32.000 ton močnih krmil bo slovenska živinoreja povečala svojo letno proizvodnjo za 50 milijonov litrov mleka, 2.600 ton telečjega in svinjskega mesa ter za 150 ton jajc

Glede na kmetijsko proizvodnjo je Slovenija predvsem živinorejska dežela. Razgibana konfiguracija tal, ki je skoro 43-odstotno površina, ki se na lastne izkušnje, ni izven njegovega sveta niti bilo kakih sredstev, s katerimi bi mogel povečati svojo proizvodnjo. V glavnem je bil odvisen od svojih tal, svoje grude, ki pa je bila dostikrat vse preveč peščena, da bi mogla vegetacija iz nje črpati snovi, ki so odločilne za zdrav rast živine in ljudi. Se le ljudska oblast je tem stvarim mogla posvetiti pravo pozornost.

Kadar govorimo o izboljšanju prehrane prebivalstva, predvsem mislimo na izboljšanje njene izdatnosti v kalorijah in sestavinah, ki so za človekovo rast nujno potrebne. Enako je tudi pri živini. Ker pa se le-ta hrani predvsem z rastlinsko hrano, leži vse pravzaprav v rastlinstvu. Kakovost rastlinstva (pa četudi vzamemo za primer le travo) je največje odvisna od kakovosti tal, tj. hranilnih snovi, s tem jih vsebuje zemlja. Zemlja pa je v raznih predelih povsem različna. V precejšnji meri se da kakovost popraviti z umetnim gnojenjem,

ki pa mora biti v skladu s kakovostjo zemlje. Ista gnojila se bodo pač pri tej vrsti zemlje pokazala izredno koristna, pri drugi pa škodljiva. Tu kmetovo povprečno znanje dočela odprave, zato pa so agronomi, ki poznajo zemljo, njene sestavine ter tako lahko svetujejo, kakšne vrste umetnih gnojil so potrebne. Poraba umetnih gnojil je v Sloveniji že zelo velika. To pa se seveda občutno pozna v dokaj visokih hektarskih donosih posemeh poljedeljskih kultur.

Vendar je analiza krmne baze, katero so že na več mestih izvedli slovenski agronomi, pokazala, da smo z uporabo umetnih gnojil ne dosegamo vedno popolnih uspehov. Krmni se vedno primanjkuje teh ali onih sestavin, ki so nujno potrebne za izdatno prehrano živine. Zato se moderna živinoreja poslužuje posebnih močnih krmil, ki se v ustreznih količinah ter z različnimi sestavinami dopoljujejo običajni krmni, s tem pa se doseže, da dobi živina v prehrani ne le vse tiste snovi, ki so ji nujno potrebne za zdrav rast, temveč tudi vse tiste snovi, ki ugodno vplivajo na njeno mlečnost, plodnost ter vse ostale kvalitete, ki pridejo do izraza pri živinorejskih proizvodih.

To je pravzaprav dalo povod, da so začeli v Ljubljani izdelati eno najmodernejših tovarn za proizvodnjo močnih krmil. Tovarna je grajena s takšno zmogljivostjo, da bo mogla zadovoljiti vsem potrebam slovenske živinoreje. Tovarna je zares moderna, saj po svoji zunanosti niti ni podobna tovarni, ki jo ogromna šestnadstropna zgradba s lastnim industrijskim tirom. Vsa proizvodnja je popolnoma mehanizirana. Tovorni vagoni, ki bodo dovažali surovine v prilične tovarne, bodo tam prevzemali že tudi gotove proizvode. Oprema za to tovarno je le deloma uvožena, v glavnem so jo pa izdelala domača podjetja.

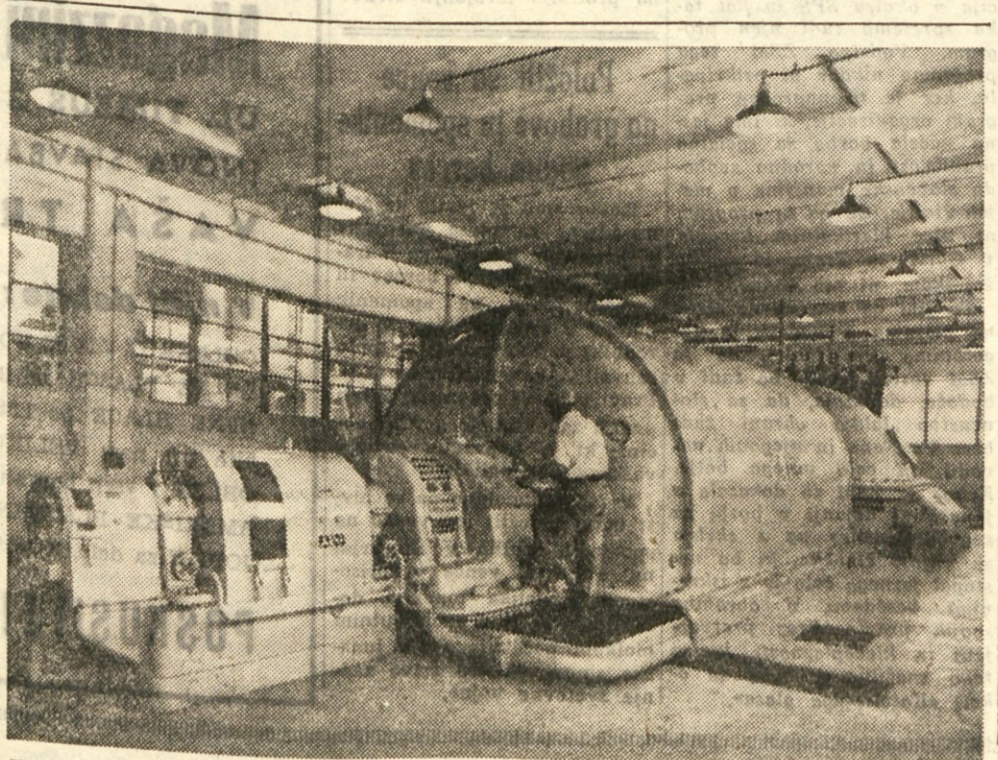
Tovarna za močna krmila v Ljubljani, ki bo za potkušnjo začela delovati že meseca decembra, bo v letu 1955 izdelala iz 32.000 ton močnih krmil. Kasneje bodo njeno zmogljivost povečali celo na 50 do 55.000 ton letno. Tovarna bo v glavnem izdelovala močna krmila iz veliko beljakovin, ki pa dobo vsebovala poleg rastlinskih tudi rudninske snovi, kot kalcij, fosfor, železo, ki ugodno vplivajo na rast, na povečanje mlečnosti, na rast volne in razplodke. Za proizvodnjo raznih vrst močnih krmil bo tovarna uporabljala kot surovine koruzo, otrobo, pesno rezanico, sončnice, repične in lanene tropine, razne živalske beljakovine in manjše količine rudninskih snovi. Prvi ekonomski računi, ki so jih izdelali strokovnjaki, kažejo da bo slovenska živinoreja z uporabo 32.000 ton mešanice močnih krmil lahko povečala svojo proizvodnjo za 50 milijonov litrov mleka, 2.600 ton telečjega in svinjskega mesa ter za 150 ton jajc. (V vsaki toni je 20.000 jajc). Skupna vrednost teh proizvodov se čeni na več ko 2 milijardi in 500 milijonov

dinarjev, dočim znaša vrednost samih surovin okrog 1 milijarde 43 milijonov dinarjev. Ne glede na veliko materialno korist, ki se bo poznala tudi v nacionalnem dohodku Slovenije, se bo s proizvodnjo in uporabo močnih krmil v veliki meri izboljšala tudi prehrana samega prebivalstva, saj so vsi ti proizvodi najizdatnejši in najbolj zdravi živilski artikli. To bo očitno vplivalo tudi na sam življenjski standard delovnega človeka, saj bo njegova prehrana bolj pestra, ob koliknem povečanju živinorejske proizvodnje pa verjetno tudi dokaj cenejša.

To je pomemben korak tudi za samo kmetijstvo, kateremu posveča nova država izredno pozornost. Ta tovarna pa ni ne prva in ne zadnja, saj obstaja v Jugoslaviji obilica takšnih surovin, ki bi zadovoljevale za proizvodnjo šestih takšnih tovarn, kot je le-ta v Ljubljani.

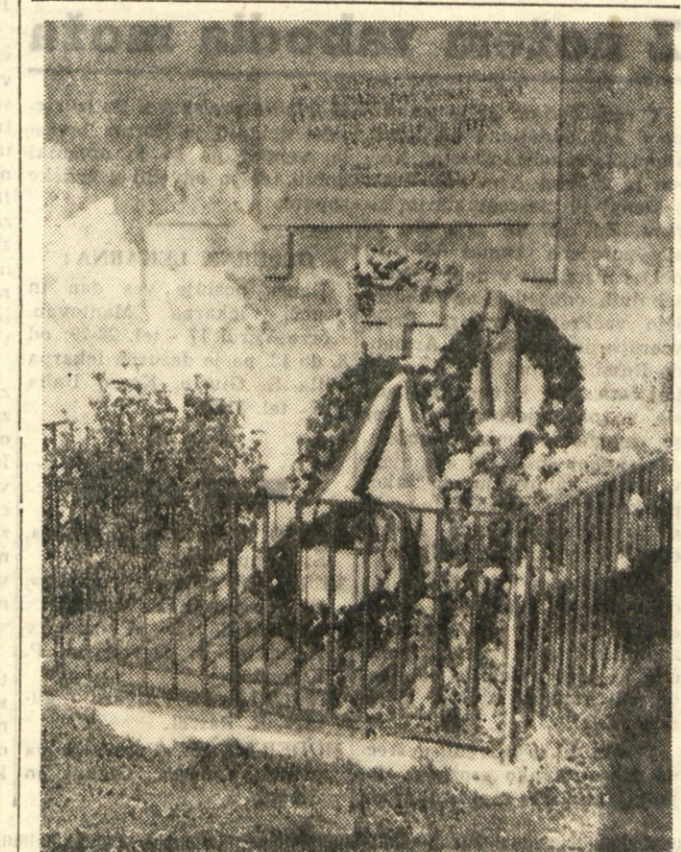
MM

Tudi v Grčiji skrbje za elektrifikacijo dežele - Na sliki notranjost ene izmed treh termoelektarn

Tudi v Grčiji skrbje za elektrifikacijo dežele - Na sliki notranjost ene izmed treh termoelektarn

Na mestu, kjer so ustrelili Pinka Tomažiča in njegove tovarise

Na mestu, kjer so ustrelili Pinka Tomažiča in njegove tovarise

Tudi na mestu kjer je bila obešana kot talca tovarišica Rozalija Gulič na Opcinah.

Na grobu vojakov JLA na pokopališču na Opcinah

IVO ZORMAN

Svobodni gozdovi

ODLOMEK

3.

«Ježeš! je zaskrbelo Kužnarico. «Da bi vsaj pljučnica ne bila!»

«Studenice jo bomo zavarni», je rekel Grega. «Je»

«Mislim, da je Podnevi se pridejo, ponosi se pa ne zaradi radoja».

«Popili so čaj, ki ga je pripravila gospodinja, malo posedeli, pa se spet odpravili do vasi. Pot je bila tu bolj spuščala, hoja ni bila nič lažja. Medtem se je bilo že polna polna stemnilo, morali so hoditi tipaje. Kdaj pa kdaj je moga zdrnila na polede. Studenci. Tam je bilo gozda konec in tik pod seboj so ulegli vase. Hise kakor da so zlezle vase. Pod sadnim drevjem so se družile v temno, brezoblično gručo. Luce ni bilo videti, ker so ljudje okna zagrinjali.

Prisluhnili so. Nič se ni ganilo spodaj, zato so se spuščali na kolovoz in stopili v vas.

«Tajkajli je Grega pokazal med drevje. Grumova hiša je bila visoka, vsa bela in obilita z mešecino. Skozi železna vrata, ki so preslunjivo zaskripala, ko so jih odprli, so prišli na dvorišče. Tam je Grega potrkal.

«Sedaj ni več da», je rekel Grega, ko so se tretji ustavili, da bi se odpodili.

«Poslednje so postali nad Studenci. Tam je bilo gozda konec in tik pod seboj so ulegli vase. Hise kakor da so zlezle vase. Pod sadnim drevjem so se družile v temno, brezoblično gručo. Luce ni bilo videti, ker so ljudje okna zagrinjali.

«Kdo pa je? — A, Grega!» za je oni takoj spoznal.

«Okno se je spet zaprlo in obraz je izginil. Slišati je bilo drsajoče korake in skripanje zapaha na vežnih vratih. Suh stavec s koženim obrazom in dolgimi, poveseni-

mi brki jim je posvetil v izbo.

«Koga pa nosite?» je hotel vedeti.

«Bolinico», je kratko pojasnil Grega. «Prehlad. Pri nas je pasje mrazo in zdravila tudi nimamo. Saj boste poskrbeli zanjo?»

«Rad... seveda... je zamenjal stari. «Samo ne vem... ni tako varno... saj veš...»

«Dajte no, očela se je od vrat oglasila ženska. Nič se ni videl, kdaj je bila vstopila. «Joo bomo pa že skrili, da bo pravo.»

«No... seveda... je mencial stari.

«Nemci pridejo, res», je nadaljevala ženska, «pa se jih navadno že v veži otrešemo, da nam ne stikajo po hisi. Kar gor jo zanesla se je obrnila k očku in Gregu, «bom že jaz poskrbela zanjo. Jurček se je takoj prikupil, ko se je tako odločno zavzela za mamico. Hvalažno jo je pogledal in za Gregom stopil po stopnicah.

«Fant, ho ostal pri njej», je Grega pokazal nanj.

Ženska ga je prijelja za ramo in mu dvignila obraz.

«Kako ti je ime?»

«Jurček.»

«Zaj sem pa Pavla. Da me boš vedel poklicala?»

«Soba, kjer so mamico položili na posteljo, je bila

majhna, a vsa bela. Stene so bile prebeljene, podnice pomite, edino okno pa zagrinjeno s svetlim rožastim zastorom.

«Spati boš moral kar na tleh», je odločila Pavla.

Prinesla je slamnajočo in odejo ter mu postlala v kotu. «Večerjal boš tudi, kajne?» Jurček je prikimal.

«Jedi so spodal, izbi in dobro jim je teknilo. Stari ni več mencial; očku in Gregu je natakal žganja, ko sta odhajala.

Nič nenavadnega ni bilo na njih, ko so jezili mimo hiše. — Prvi so bili vedno na konjih, sele tem so sledili vozovi in nekaj jih je šlo peš. — Ob razrušenem mostu so se ustavili — Jurček jih je napeto opazoval skozi okno — se nekaj med seboj pomenkovali pa obrnili konje in v skoku odjezdili nazaj. Vojaki so polnili često, ker so zadnji nehalno pritiskali naprej. Ujmikali so se na dvorišča, se razmesčali po sadovnjakih in

oficir, ki jim je bil na čelu. Njegov blede obraz je bil videti pod jekleno čelado skoraj otroški, oči pa so gledale kruto. Dvignil je nos kakor pes, kadar sledi divjajino. Pogledal po izbi, potem pa stopil naravnost k vratom v čumnatu. Tam je ležala Grumova stara mati.

«Hinaus, du alte Hexe!» se je zadiril, ko je bil odprl vrata.

Odgovorilo mu je nejevolno mrmranje starke. Oni v izbi so se spogledali. Se trepetek, pa jim je prišel na ušesa, zamolkel udarec in krič, ki mu je sledil. Jurček je planil k vratom in presenečen obstal na pragu. Oficir se je s hrbotom naslanjal na omaro in si z dlanjo zakrival obraz, stanka na kolostelji pa je sionela na kolostelji in divje vihtela svojo gorjaco. Usekala ga je bila čez obraz in se pripravljala na drugi udarec, pa ga ni mogla več doseči.

«Tj me boš, ti šcene zeleni!» je hropila in bliskala z očmi.

Oficir si je medtem opomogel od udarca. Zmehden je pogledal po čumnati in obraz se mu je spaciil od silnega sovraštva. Segel je po orožju, za trenutek oklevaj, pa ga potisnil nazaj v tok, si pokrli obraz z robcem in

molče odvihral skozi vrata. — Zbil se je, je sprelitalo Jurčca. — Ob tem dogodku jih je vse navdalo prikrto zadovoljstvo. Starka jih je ugnala! Nič več jim ni bilo tako tesno okoli srca, ko so jih gnali skozi vrata in po cesti do mostu. Tam je bila zbrana vsa vas, od otrok do starcev. Nekateri so imeli s seboj rovučice, žage in lopate, drugi pa so ostali praznih rok in se spogledovali.

«Delali bomo», je rekla Pavla z olajšanjem.

Nemci so z naperjenimi puškami silili v ljudi in jih priganjali, da jim je pot kurkoma lil po obrazih. Nikomur niso priamali. Jurček je odnašal kamenje, ki je vespovsed ležalo po cesti. Sprva je šlo lahko, kmalu pa so ga začela boleti ramena. Rad bi si malo oddahnil, toda komaj da je malo postal, že ga je puškina cev dregnila v rebra.

«Loša!»

Stisnil je zobe v brezmočnem gnevu in se spet sklonil k delu. Skala, ki se je lotil, je bila pretežka, da bi jo dvignil. Oprl se je vanjo z obeh rokama, pa jo je komaj premaknil. Tedaj se je nekaj mehkega dotaknilo njegovega lica: kita las.

(Konec odlomka)

